8

DISPUTATIO MEDICA INAUGURALIS

DE

TARTARO EMETICO:

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate reverendi admodum Viri,

GULIELMI ROBERTSON, S. S. T P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ Decreto,

Pro GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS,

Eruditorum examini ſubjicit

PETRUS STEELE,
BRITANNUS.

Ad diem 12 Junii, hora locoque ſolitis.

EDINBURGI:
Apud BALFOUR, AULD, et SMELLIE,
Academiae Typographos.
M, D CC, LXX.

BRITISH MUSEUM

RICHARDO DIXON, M.D.
APUD WHITEHAVEN;
IN AGRO CUMBRIENSI,
OB CURAM ET HUMANITATEM,
QUIBUSCUM OMNES MISEROS ÆGROTANTES
PROSEQUI SOLET;
TUM PRAE CÆTERIS PARENTEM SUUM
CARISSIMUM,
SUPREMO FATO COLLUCTANTEM,
PROSECUTUS EST;
ITEM, OB SINGULAREM BENEVOLENTIAM,
QUA SESE AMICO EJUS, PATRI SUO,
SUPERSTITEM SEMPER DEINDE COLUIT,
HOC PRIMUM STUDIORUM PROFECTUS
EXEMPLUM,
D. D. C. Q.

AUCTOR.

DISPUTATIO MEDICA

DE

TARTARO EMETICO.

EX omnibus metallicis hactenus cognitis, aut chemica analyſi exploratis, a nullo plus commodi auxiliique ſive chemici ſive medici accipitur, quam antimonio. Cujus utique pleniorem hiſtoriam eo omittimus, quod haec rectius a plurimis ſcriptoribus, qui ex profeſſo antimonium tractarunt, petenda videtur; et nobis de unius ſolum ejus formarum, ſcilicet, tartari emetici, uſu et effectibus, eſt agendum.

QUAM rem hoc ordine abſolvendam puto; primum, pauca quaedam pro hiſtoria tartari emetici, nempe, quid ſit; quomodo optime conficiatur; quare caeteris antimonialibus anteponatur, dicam. Deinde, de tartari emetici facultatibus, ſcilicet, quomodo agat; quaeve in dando eo notanda et cavenda ſint, expo-

nam. Tertio, de ejuſdem in febribus, ſive intermittentibus ſive continuis, ſeu in quibuſdam aliis morbis, uſu, verba faciam.

I. TARTARI EMETICI HISTORIA.

§ 1. *Quid ſit.*

Ex antimonii regulina parte cum acido tartari conjuncta formatur; color ejus ex albo flaveſcens; ſalis prae ſe ſpeciem fert; idem facile in aqua ſolvitur.

§. 2. *Quomodo optime conficiatur.*

PHARMACOPOEIA Londinenſis croco lavato, Edinenſis vitro antimonii, utitur. E quibus GULIELMUS SAUNDERS, in ſua de antimonio optima diſputatione, vitrum anteponendum contendit. Quippe enim crocus ſalem alkalinum, lotu difficillimum, continet; quo uſus medicamenti ambiguus fit, et ſpem noſtram fallit. Quod vero ad vitrum attinet, quo id pellucidius et coloris ſubrubri magis diluti eſt, eo praeſtantius exiſtimari poteſt, et omnibus antimonialibus,

timonialibus, quae in acidis facillime ſolvuntur, praeponendum videtur. SAUNDERS tres vitri partes, duas tartari, plurima aqua per horas duodecim coquendas eſſe judicat. Coctio per aliquod tempus neceſſaria videtur, ut tartarum, quod aegre ſolutu eſt, perfectius in vitrum agat. Cui tamen adminiſtrationi, cum taedii et laboris plena ſit, idcirco ratio et certior et minus operoſa, ſi fieri poſſit, anteponenda eſt. Hanc ingenioſiſſimus praeceptor noſter BLACK praeclare monſtravit, et ſic inſtituendam eſſe docet:

VITRUM antimonii mortario ferreo ad craſſum pulverem imprimis redigendum, marmoreo poſtea cum aqua caute terendum; partibus ſuſpenſis deinde elutriatis, plus aquae iterum addendum, et opus toties redintegrandum, donec pulvis ſubtiliſſimus perficiatur: Hujus pulveris ac tartari pares partes, vel paulo plus pulveris, punctum ſaturationis praeſtabunt. Solutio inde facta per paucas horas coquatur, poſtea per chartam coletur; quae, evaporatione debita prius peracta, in chryſtallos, quibus color ex albo flaveſcens ſit, nitentes demum vertetur. Verum, cum is ipſe nitor aeri objectus amittatur, neque certum

tum ſit, quin virtus medicamenti praeterea ſimul pereat; ergo id in phiala bene clauſa ſervari alicujus momenti eſſe videtur.

Auctor * dictionarii chemici aliud aliquid ad tartarum emeticum perfectius parandum deſiderari judicat. Is, " vitrum," ait, " plus minuſve calcinetur; aliae enim portiones aliis obſcuriores, quod a nimia phlogiſti quantitate retenta oritur, ideoque neceſſario ſolubiliores erunt. Quo fiet ut diverſae tartari rationes ad ſaturandum requirantur." Hujus loco mercurius vitae, qui ſemper eundem calcinationis gradum recipit, acidiſque vegetabilibus facile ſolvitur, apud illum in uſu eſt. Quae tamen ratio mihi parum neceſſaria propterea videtur, quod color pelluciditaſque gradum quo vitrum exuſtum ſit clare ſatis indicant. Neque mercurio vitae tuto omnino creditur, cum quiddam acidi muriatici retineat; unde medicamentum prorſus a propoſito alienum impetrabitur.

* Dictionaire de chemie ſous le titre Tartre ſtibie ou emetique.

§ 3.

§ 3. *Quare Antimonialibus reliquis praeſtet.*

TARTARUM emeticum caeteris antimonii formis praeſtare, incertus reliquorum, hujus certus, effectus docet. Verum, cum inter omnes vix ulla forma fit, cui non fautor ſemper aliquis miras virtutes tribuerit; et plurimae magis aut minus, certe aliquantum, ſimilibus virtutibus polleant, quaedam etiam omni effectu careant: Ut de ſingulis ſpeciatim differere ſupervacuum foret, ita omnibus communia quaedam dicere, ad propoſitum noſtrum illuſtrandum pertinebit.

Praeparatio qua fit, ut Vinculum Sulphur inter et Metallum ſolvatur.

KERMES mineralis, ſulphur auratum antimonii, crocus antimonii mitis, omnia in hoc conveniunt, quod in unoquoque eorum pars ſulphuris, quae in crudo antimonio infuerat, aufertur; eaeque formae ſolummodo inter ſe copia ſulphuris ablata differunt, quae, prout

prout haec major aut minor fuerit, eo facilius aut difficilius in acidis ſolutionem perferunt; et ſic quoque medicamentum magis aut minus efficax redditur. Ideoque, licet olim iis maximam fidem medici habuerint, nunc rarius in uſu ſunt, praeſertim in caſibus ubi actio manifeſta requiritur: Neque dubium eſt quin omnia cedunt certiori remedio noſtro.

Formae, quibus Sulphur omnino, ſeu maxima ex parte ſeparatur, et ipſum Metallum magis aut minus calcinatur.

Praecipua forma, qua ſulphur omnino ſeu maxima ex parte ſeparatur, et metallum quodam tenus calcinatur, eſt vitrum antimonii. Quod per ſe violentum, cum cera mitius reddi dicitur; hoc tamen ſtatu adhuc incertum invenitur, aliquando violentum, aliquando nullum omnino, effectum edens.

Ejusmodi etiam eſt emeticum mite Boerhaavii, et pulvis iſte celeberrimus Jacobi dictus: Quorum poſteriorem ex effectibus, ſpecie, et experimentis de eo captis, nil aliud niſi calcem antimonii, certo exuſtionis gradu effectam eſſe, conſtat.

Eo-

Eodem etiam pertinent antimonium diaphoreticum et calx antimonii; quorum utrumque, propter nimiam nitri copiam in illis deflagrandis adhibitam, adeo exuritur, ut viribus acidorum reſiſtant, et omnino inertia fiant.

De quibus omnibus, cum antimonialia ſolum vim activam, adjuncto acido, poſſideant; et illa ſemper major aut minor ſit, prout plus minuſve partis metallicae acido diſſolvatur, hoc dicendum eſt, eorum uſum nihil certi promittere. Nam, prout magis aut minus deflagrant, calces plus minuſve perfectae evadunt. Antimonium diaphoreticum et calx antimonii adeo penitus calcinantur, ut ſupra eſt dictum, ut acidorum actioni reſiſtant, et in ventriculum recepta omnino inertia fiant. Priora quoque, etiamſi aliquod reguli retinent, quicquid efficiunt, id omne in acido ventriculi conſtabit; quod in aliis hominibus, et in eodem aliis temporibus, longe aliud reperitur. Quam rem illorum experientia qui iſtis praeparatis uſi ſunt, praeſertim pulvere Jacobi adeo laudato, ita eſſe teſtatur. Etenim poſterius memoratum, modo vomitum, modo alvum, ſaepe ſudorem movet, et ſaepiſſime omni

omni effectu caret. Quapropter ea, cum adeo inertia, saltem incerta sint, negligenda, et efficaciora nobis quaerenda sunt.

Praeparatio qua Metallum Acidis conjunctum Salini compositi Formam induit.

E numero eorum ubi metallum, conjuncto acido, salis compositi formam adipiscitur, primum sunt butyrum antimonii et mercurius vitae: Quae duo tantum proportione acidi muriatici, quocum metallum conjungitur, differunt. Prius propter causticitatem perraro intus adhibitum est. Posterior ita valebit, pro portione acidi in eo retenti; atque si toto acido privetur, calx mera fiet, ut, quae de quibuslibet calcibus objecta sunt, de eo haec ipsa valeant.

Item in vino antimoniali pharmacopoeiae Londinensis, et vino emetico Edinensis, crocus antimonii, vulgo metallorum, hoc in loco cum acido vini conjungitur. Quod, qua tamen ratione fiat, minime adhuc constat: propterea quod pro diversa vini aciditate aliud atque aliud erit: Neque sal quoque alkalinus croco adhaerens eandem aciditatem non prius mutabit,

tabit, quam in regulum agere poſſit. Poſterius hoc incommodum * Huxham in eſſentia ejus antimonii praeparanda vitri uſu quodam tenus correxit. Verum et ei idem, quod reliquis, objici jure poteſt; vina enim, quae ſimilem inter ſe virtutem poſſideant, perraro inveniuntur, quo fiet, ut novum quodque infuſum a praecedente multum diſcrepet. Praeterea, quantum antimonii ſolutum ſit nequaquam patet, ſiquidem materia ſuſpenſa adeo ſubtilis eſt, ut vix ulla ponderis imminutio in parte quae reliqua eſt obſervari queat: Saepe etiam pars, quae ſuſpendi debet, ſubſidere periclitatur; unde vina antimonialia diutius ſervata vim emeticam amittunt.

Cum igitur quam ambiguae et incertae ſint reliquae antimonii praeparationes, quomodo omnibus tartarum emeticum praeſtet, deinceps oſtendetur. Atque id e ratione parandi ſupra prolata, qua regulinam partem antimonii cum acido tartari penitus conjungi monſtratum eſt, facile diſci poteſt. Itaque quod reliquis formis, id minime huic objiciendum eſt, ſcilicet, iis, in quibus inter regulinam partem et ſulphur nexus imminuitur, et quae calcinantur; quorum omnia quicquid valent,

* Vid. Advertiſement to his Treatiſe on Antimony.

id in acido ventriculi totum consistit. Neque huic, sicut quibusdam in quibus metallum jam cum acidis conjungitur, talis fit aut causticitas, aut incerta conjunctio, aut materiae adjunctae depositio. Quibus omnibus rite perpensis, tartarum emeticum plerumque, si non semper, caeteris antimonialibus anteponendum esse patebit.

II. DE TARTARI EMETICI FACULTATIBUS.

§ 1. *Quomodo agat.*

In hoc capite varios tartari emetici in corpore effectus, pro variis exhibendi rationibus, considerabimus.

Ubi octava, quarta, vel dimidia pars grani, aqua soluta, datur, horae spatio dimidio, aut paulo majori, vel tota etiam hora inter quamque dosin interposita, Nauseam sine vomitu excitat. Quem effectum pro arbitrio in quodvis temporis spatium, vel augendo vel minuendo portionem, aut intervalla longiora breviorave

viorave faciendo, prout ventriculus ferat, extendere licebit.

Eumque affectum haec comitari ſolent: Moleſtus anxiuſque circa praecordia ſenſus; in ſummo corpore pallor; horroris quiddam; arteriarum percuſſus frequentiores; ſpirandi labor; ſuſpiria; cum ventris murmure inflatio; ſalivae ſupra modum profuſio; vomendi fruſtra cupiditas; quorum omnia reactionem appropinquantem denotant. Poſt quae deinde ſpaſmi ſenſuſque in ſummo corpore conſtrictionis decedunt; ſpiritus pulſuſque liberiores; ad extrema vaſa totius corporis vis nervoſae ac ſanguinis diſtributio aequalis, praeſertim ad exteriora. Haec, poſtremo, terminantur in diaphoreſin lenem, eamque toto corpore, cum tranquillitate et ad ſomnum proclivitatem; vel dejectionem modicam; vel etiam utramque.

Quod ſi grana vel ſemigrana ſingula ſingulis dimidiis vel integris horis adminiſtrantur, tartarum, praeter nauſeam, VOMITUM LENEM movendi vim adipiſcitur.

Atque hic omnia vel pleraque ſymptomatum, nauſeam comitantia, accidunt; licet hic tranſitus ab his ad ſequentia magis celer obtineat.

obtineat. Primum corpus modice concutitur; ventriculi contenta ejiciuntur; ſucci gaſtrici ſecretio augetur. Tum magis ſtrenue reagitur; ſpaſmus citius ſolvitur; et ad vaſcula ſecretoriorum et ſuperficiei extrema percitatur ſanguis ac vis nervoſa. Sudor quam in praecedenti caſu copioſior; fatigatus, ad quietem proclivus eſt homo; alvus forſan ſemel biſve dejicitur.

Duo triave grana ad vomitum fere protinus vehementemque concitandum ut plurimum ſufficiunt. Quo facto omnia phaenomena vomitum lenem comitantia, ſed multo altiore gradu, adparent. Plurimum agitatur corpus; valde excitatur; ac ſanguis multum percitatur. Pro tempore copioſus elicitur ſudor. Homo quam maxime delaſſatur.

Ad quem poſtremum effectum vitandum, remedium noſtrum perraro, aut nunquam, poſteriore hac ratione uſurpari oportet. Omnibus enim notum eſt excitationi magnae, cauſa jam remota, ſtatim parem ſuccedere collapſum; atque ſic quoque, debilitato homine, ſalutares effectus nobis antea ſperati, contrariis prorſus ſuperabuntur. Ergo, ad lenem vomitum movendum, medicinae exiguum aliquid

potius

potius quam multum dari oportebit. Itaque omnes boni ejus pro emetico effectus impetrari, et mala violentem ejus uſum comitantia vitari, poſſunt.

In tribus de quibus modo dictis caſibus, tartarum emeticum ſolutum tantum dandum poſuimus. Si vero actio ejus ad inteſtina, ventriculo non adeo multum affecto, vertitur, forma boli aut pilulae erit anteponenda. In hoc quoque caſu nauſea cum leni diaphoreſi incidit; certius tamen pylorum pertranſit, inteſtina ſtimulat, et dejectionem, ut alia mitia cathartica, ſollicitat. Hoc quoque conſilium in prioribus exhibendi rationibus, ſicut ſupra dictum, plus minuſve perficitur. Namque in primo, quo nauſea fit, effectus haud abſimiles oriuntur. In ſecundo, ubi lenis vomitus oritur, etiam obtinet, praeſertim ſi plurimum nauſeae vomitui ipſi praeceſſerit. Quod ſi in tertio, ubi gravis vomitus commovetur, idem obtineat, a concuſſione inteſtinorum, una cum totius corporis, et aucto motu periſtaltico diverſiſque ſecretionibus, dejectio tantum ſollicitatur; minime autem a medicamento inteſtina ſtimulante id fieri credendum; non enim

ſatis

ſatis diu retinetur, ut tranſitus ſupra pylorum efficiendo fieri poſſit.

Itaque per has tartari emetici adminiſtrandi rationes, et varia ejus utendi conſilia, haud ſine cauſa efficitur, ut caeteris antimonialibus anteferatur. Sic officio trium generum remediorum fungi comperimus, ſcilicet, emeticorum, catharticorum, et diaphoreticorum; quorum magna varietas et adhibita eſt, et nunc quoque adhibetur. Quod quidem illis omnibus caſibus praeſtare haud affirmaverim. Hoc ſolum a ſupra dictis contendo, ſcilicet, ſimplicitatem id commendare, et inter varia remedia materiae medicae nullum eſſe, quod trium diſparium generum aeque ac tartarum emeticum uſum explet.

§ 2. *Quae in Exhibitione notanda et cavenda ſint.*

Quoscunque autem effectus a remedii noſtri uſu volumus, ſemper varias aegrotantis conditiones ſpectare oportet: Cujus rei ratio multum ad curationem valere, et ad doſin conſtituendam conferre, poteſt.

Qui-

Quibus imprimis corpus natura quam maxime irritabile accidit; quibus eventus, a cauſis leviſſimis orti, periculoſi naſcuntur; quos odores peculiares, quaedam oculis aut animo objecta, atque alia id genus, in nauſeam, vomitum, immo etiam convulſiones, facile conjiciunt; his omnibus ſi paululum tantum animum advertamus, multo minus quam in contrariis naturis dandùm eſſe adparebit.

Nonnulli praeterea, qui in ſtatu ſano difficillimi affectu, vel etiam torpidi fuerunt, morbis implicati, adeo irritabiles ſenſileſque fiunt, ut leviſſima quaque cauſa permoveantur; qui lucem omnem et ſtrepitum haudquaquam patiuntur, et odorem ſpeciemque cibi cujuſlibet refugiunt, nauſeant; his exiguam portionem ſatis eſſe ad diverſos creandos effectus concludere liceat. Hoc ex uſu ejus quotidiano pro comperto habemus, ubi dimidium vel totum granum nonnullos aeque efficaciter, ac quatuor, ſex, vel octo, alios movebit.

Praeterea, ſummopere cavendum, ne qua re inter dandum commiſceatur tartarum emeticum, quae ad id decomponendum ſpectet; nam, ſi acidum a metallo attrahatur, calx revera fiet, et indolis ejus dubiae quoque particeps

ceps erit. Nunquam igitur abſorbentibus vel alkalinis conjunctum adminiſtrandum eſt. Quod ſi julapium ſalinum, quod ſaepe fieri ſolet, ſit, cura ut perfecte ſaturetur adhibenda eſt; videndumque ne qua alkalinum et ut potius acidum vincat; quo pacto laboranti et gratius, et effectibus certius, redditur medicamentum. Poteſtas ſolvens optima aqua puriſſima eſt.

Rursus, ſi per aliquod temporis ſpatium nauſeam ſine vomitu durare voles, praeter praecepta de intervallis doſibuſque propriis ſupra data, cavendum, ne aeger tepida diluentia bibat; quia talia vomitum certiſſimum cierent. Ubi vero jam nauſea deſiit, et lenis diaphoreſis incipit, illa libere atque cum commodo haurire demum licebit, quippe quae ſanguinem certiſſimo effectu ad ſummum corpus ciebunt, et citum ſervabunt.

Postremo, idoneum ejus dandi tempus, quod maximi momenti eſt, maxime quoque nobis obſervandum eſt. Quod utique cum conditionibus quibuſdam quamplurimum variet, nil de eo, antequam ad virtutem ejus in ſebribus medendis in ſequenti capite ſermo fuerit deductus.

III. DE

III. DE TARTARI EMETICI IN FEBRIBUS USU.

Ut ad tertium et ultimum disputationis hujus caput transeam, in quo proprium maximeque idoneum tartari emetici in febribus sanandis usum ostendere volui; imprimis, necesse erit exponere plurimos status morbidos ac species, quales sunt, in primas vias congestiones, debilitas, spasmus, sanguinis ac potestatis nervosae impetus inaequales, secretiones atque excretiones impeditae, multaque alia, quae haec sequuntur, incidere: Sive quibus obviam eundo, sive tollendo, tartari emetici facultates jam ante expositae insigniter accommodatae videntur. Aut, si solum in hoc tartarum emeticum parum sufficit, certe aliorum remediorum, ut sanguinis detractionis rite adhibitae, usum vel sequetur, vel aliis efficacioribus, ut cortici Peruviano, qui corpus ad perfectam sanitatem restituat, viam recte sternet. Hinc emetica, et prae caeteris antimonialia, multum prodesse plurimi sunt testati.

Solus omnium memoria dignorum hoc tempore ſcriptorum, De Haen emeticorum uſum e febrium curatione rejicit, vel inter limites anguſtiſſimos coercet. Quod is Hippocrate auctore adductus feciſſe videtur. In libro, qui * Ratio Medendi inſcribitur, puellae, quae, cum emeticum in initio "ſaevae "pleuritidis" adhibitum eſſet, ſeptimo die mortua ſit, infelicem caſum memorat; inſpectoque cadavere, "quam miſerrime in illa "thorax totuſque pulmo affecti" reperti ſunt. Qui caſus apud illum ſemper deinde plurimum ad emeticorum diffidentiam valet. In quo autem hoc memorabile eſt, quod is de alio remedio uſurpato praeter emeticum nullum facit verbum; idque haudquaquam ex leniori genere fuiſſe veriſimillimum eſt. Siquidem, quoties ille emeticorum mentionem facit, vehementiſſima ſemper fuiſſe animadvertuntur; unde in tali caſu, quam non idoneus talis remedii uſus foret, nemini obſcurum eſſe poteſt. Neque unquam emetica uſurpanda De Haen judicat, niſi ubi † putridae bilis, ut morbi cauſae,

* Ratio medendi, p. 6. & 7. † Ibid. p. 59.

ſae, indicia deprehenderit. Quam quidem omni cura ejiciendam nemo non ei concedet; ſed eandem eſſe cauſam febrem continentem, aeque falſo credit, ac emetica, niſi, adverſus eam, nocere ille contendit. Quod ſi noſſet tartarum emeticum, in certis febrium temporibus et certa portione datum, effectus non ſolum non violentos et malos, ſed e contrario mites et ſalutiferos, edere, profecto talium remediorum uſui nunquam tanta cum contentione foret adverſatus.

Verum, ut ad rem redeamus, nempe hujus medicamenti in febribus uſum; id iis, ut modo dictum eſt, utiliſſimum invenietur remedium; et, ſive tractabilitatem commodam ſive eximias ejus virtutes ſpectes, plurimis affectibus morboſis occurrere, et ſalutiferum in primis eſſe. In qua re intra * febres, ſeu primum claſſis pyrexiarum Cullenianae ordinem, ſermonem maxime continebo.

§ 1. *In Intermittentibus.*

In febribus intermittentibus tartarum emeticum primo ventriculum et inteſtina, ſaepiſſime

* Cull. ſynop. noſol. meth. P. IV p. 254. &c.

ſime biliosis aliiſque rebus acribus onuſta, expurgat et deterget. Quae res, licet cauſam morbi non contineant, cruditatem faciendo, et primarum viarum ac proinde totius corporis debilitatem augendo, ſemper malum irritant. Eodem etiam modo, biliferos et pancreaticos ductus, ventriculi et inteſtinorum excretoria, emulget; atque ita, quo minus congeſtiones in viſceribus abdominalibus efformentur, prohibet. Quibus quidem ſi non cito occurritur, ſaepenumero plurimis tam morbis futuris viam faciunt, quam praeſentem producunt.

Ad haec efficienda, tartari emetici larga portio, et uno tempore data, reſpondere poteſt. Verum aeque certo ac multo tutius dabitur, ut intra lenem vomitum effectus ejus conſiſtat; eoque magis id mihi faciendum videtur, quod plerumque in his caſibus nauſea multum incommodat, quae ope ſtimuli paulo majoris, ad effectus optatos adipiſcendos, opus eſſe indicat.

Verum, ubicunque emeticis in intermittentibus opus eſt, juſtum vomitum, ut plerique crediderunt, non ſemper neceſſario requiri, obſervatio Cullenı, in praelectionibus de medicinae

dicinae uſu, luculento documento eſt: Is ſaepe frigus, immo etiam ulteriorem morbi progreſſum, tartaro emetico citra vomitum dato, interciſum prorſus vidit. Neque tamen nunquam neceſſarium eſſe vomitum exiſtimari dicere velim. Quoties enim ſordes in ventriculo et tubo inteſtinali abundant, eas expellere omni ratione oportet. Quem vomitum, quo tempore primum tartarum datur, protinus moveri tutiſſimum forſan foret.

Sed praeter hoc, quaedam porro ulteriora majoraque multo, nempe diuturnior in ventriculum actio, certior ad ſummum corpus ſanguinis impetus, iſque ſuſtentatus et ſervatus, poſtulantur. Quae omnia a plena doſi nunquam tam bene impetrari poſſunt. Etenim emeticum plena doſi datum, praeter vomitum, etiam ſudorem ciet; qui, ut pro tempore profundatur, ita minime tamen durat; idque fit, quia totum medicamentum e corpore rejicitur, et ulteriori in corpus effectui reſiſtitur. Praeterea, haec ejus actio vires hominis conficit, debilitatemque adauget: Quo forſitan fit, ut emeticum toties acceſſionem, ſive accedentem, ſeu jam praeſentem, ſummovet, et raro ex toto morbum ſolvit. Veri igitur ſimilli-

millimum eſt, poſtquam eliminanda eliminata ſunt, quoad manet adhuc debilitas, et acceſſionum reditui occaſionem praebet, tartari emetici exiguum aliquid ſubinde datum, ſpaſmo occurrendo, et efficacius ad ſummum corpus, per vaſorum extremorum illic idoneam actionem reſtitutam, ſanguinem percitando, optime ad ſententiam reſpondere. Item diutius ſic intus retentum, pylorum certius tranſibit, in inteſtina ipſa aget, ibi excretiones augebit, et totum tubum inteſtinalem expurgabit.

Porro, quoties intermiſſiones obſcuriores et minus perfectae ſunt, et in earum locum remiſſiones ſubierunt, quod ſaepenumero accidit, haec ratio medicamenti dandi, ad febrem fugandam, optima eſſe videtur; atque ſanguinis detractionis, quae ſymptomata levandi cauſa interdum adhibetur, ſupervacuum uſum facere poteſt.

Quod ad maxime idoneum dandi tempus attinet, alii alia praeceperunt; ut nonnulli, qui circa mediam intermiſſionem, hoc modo febrem arte excitando, acceſſionum ordinem et tenorem perturbandum, exiſtimarunt. Verum hujus conſilii peſſimos eventus ſaepe ipſe vidi;

et

et adeo acceſſioni proximae non occurrere, ut e contrario graviorem eam redderet; quod debilitati, per largiorem juſto doſin, et alieno tempore adhibitam, adauctae debitum eſſe videtur.

Alii ſub frigoris finem, aut caloris initium, medicamentum adminiſtrandum judicarunt; quo tempore natura per nauſeam et vomitum, qui tunc ſaepe incidunt, illud opus eſſe indicet, ut * Celsus; qui "cum primum," inquit, "aliquis inhorruit, et ex horrore incaluit, dare ei oportet potui tepidam aquam ſubſalſam, et vomere eum cogere;" ut † Alexander Thomson medicus Montiſroſenſis, qui nuper hoc Celsi conſilium renovatum multis extulit laudibus. Neque dubium eſt quin talis curatio poſſit reſpondere; utpote quae, ad caloris tempus contrahendum, et ſudorem maturius ciendum, apta videatur. Attamen, Cur aegrotans tamdiu cum injucundo frigoris ſenſu luctari permittatur? Cur congeſtionibus in viſceribus abdominis, aliiſve, occaſio detur? Cur periculo ſub majori frigoris

* Liber tertius, cap. xii.

† Medical eſſays, vol. iv. art. 24.

ris diuturnitate intereundi, quod aliquando fit, homo objiciatur? Cur denique, ſi his et ſimilibus malis occurrendi copia datur, non adeo optati auxilii periculum faciendum? Reque vera per certiſſimam experimentorum fidem nunc conſtat, emetica, et maxime tartarum emeticum, protinus ante frigoris acceſſionem, vel quamprimum poſt eam dare, optimum factu eſſe. Scilicet, ſic ſpaſmus nę fiat occurritur, aut factus ſolvitur facilius, et tota acceſſio expeditius quam ulla alia ratione tollitur. Itaque remedium, bis terve hoc modo datum, morbum funditus ſolvere compertum eſt. Aut, ſi non ſolvitur morbus, corpus magis idoneum quod corticem Peruvianum, et alia tonica, quibus ad priſtinum vigorem reſtitui ſolet, recipiat, nunquam non efficitur.

§ 2. *In Continuis.*

Felicibus effectibus remedii noſtri vel protinus antea vel cito poſt intermittentis coeptam acceſſionem expoſitis, hic requiri poteſt, Annon aeque feliciter primo cujuſlibet febris

febris insultu adhibendum videatur: Pleraeque febres cum aliquo frigoris et horroris sensu, lassitudine, debilitate, cibi fastidio, aliisque similibus adfectibus, incipiunt; et haec modo citius discedunt, modo diutius permanent.

Complurium consuetudo est, post frigus quomodocunque incidens; sive aliquis frigido et humido coelo, praesertim sudans, objectus sit, sive crapula, labor immodicus, exercitatio vehemens, quem in morbum conjecerint; ubi talia, qualia febrem appropinquantem indicant, se ostendunt, tempestiva cura adhibita, lecto petito, diluente aliquo vel stimulante cardiaco liquore epoto, et largo sudore sic expresso, omnia illa mala esse discessura. Et revera talis administratio saepe ad sententiam procedit. Verum cum saepe etiam spem fallat, atque etiam omnia graviora reddat; idque eo forsitan fiat vel ob moram sic interpositam, vel quod quaedam hujusmodi remedia, per vehementem eorum naturam, magis ad firmandum spasmum quam solvendum tendunt: Hoc ubi fit, pro administratione tartari emetici, portiones nauseam facientes, spasmum solvendo, ad summa corporis sanguinem citando, et citum deinde certa cu-

ratione ſervando, ad votum magis reſpondebunt.

Itaque febrium epidemicarum et malarum initio, emetica ex ſummo uſu fuiſſe, pertiſſimi medici teſtantur. Harum febrium cauſae agere, magnam nervoſam debilitatem faciendo, videntur. Unde forſitan ſpaſmus, qui ut initio morbi facilis, ita eo provecto difficillimus ſit ſolutu. Neque unquam vis medicatrix talium medicamentorum uſum apertius ſubmonſtrat, quam circa febrium acceſſionem; ubi plerumque nauſea manifeſta, ſaepe etiam vomitus, inſidere ſimul ſolent.

In initio febris nervoſae curatione, Huxham, in eandem ſententiam, verba hujuſcemodi habet: * "Lenis vomitus utilis, immo neceſ-"ſarius eſt, ubi nauſea, oppreſſio, et ventriculi "aegritudo premunt." Item de † febre putrida maligna loquens. ‡ Joannes Pringle eques, in primo inquit febris carcerum ſtadio, "Emeticum dando, et poſtea ſanguinem ad "ſummum corpus citum ſervando, quo minus

* Eſſay on fevers, p. 81. † Ibid. p. 109. ‡ Diſeaſes oft he army, p. 314.

"ulterius

" ulterius morbus progrederetur, prohibui." * HOFFMAN de vomitoriorum cauto et praeſtantiſſimo uſu, " In morbis," ait, " qui con-" tagio ſerpunt, et inſigniter pernicialis indolis " ſunt, ut peſtis, petechiales febres, febris a-" cuta cum phrenitide, ſive ſic dictus morbus " Hungaricus, emeticum, gliſcente adhuc ſub " initium miaſmate, cum alexipharmaco da-" tum, ſummam promittit ſecuritatem, et ſae-" penumero capitales has aegritudines prima " in herba feliciſſime jugulat." Quam rem etiam magis ad rem confirmat ingenioſus et accuratus LINDIUS, qui vel in primo morbi exordio, cum ullum contagionis et febris ſecuturae indicium adpareret, poſtquam emetici quamprimum manentibus rigoribus dandi neceſſitatem, et omnis morae et cunctationis de ejus uſu periculum, demonſtravit, ſic porro pergit : † " Hujus medicamenti adeo vulgata per noſocomion vis eſt, et noſtris experimentis adeo explorata, ut quoties aliquis, qui officii cauſa in febricitantium cubiculis verſatur, aegrotare coepit, is ſua ſponte protinus ad ejus

* Opera omnia, tom. 4, pars 2 p. 98. † Papers on fevers and infection, p. 66.

uſum

uſum decurrit, et plerumque metuendum alioquin malum devitat. Neque adverſus morbi reditum protinus una cum rigoribus adparentibus vomitus minus efficax."

Quæ teſtimonia et experimenta, emeticorum in febribus contagioſis utilitatem confirmantia, ſpem faciunt, eadem pari ex uſu in cujuſvis febris initio eſſe poſſe. Eoque id veriſimilius mihi eſt, quod febrilia mala, priuſquam longius profecta ſunt, aut jam ſaevire incipiunt, eandem fere ſpeciem praebeant, et varia tantum pro variis aegrotantium habitibus magnitudine ſeu gradu diſcrepent. Neque ab eadem cauſa, ſcilicet ſpaſmo extremorum ſummi corporis vaſorum, non etiam oriuntur; quo ſublato, facile illa ſolvuntur.

Hoc conſilio *, Lindius ipecacuanham a granis ſenis ad dena adhibendam, et homini poſtea in lectum delato, ſalis c. c. tincturae thebaicae, aliorumque ſimilium ope, ſudandum ſuadet. Quum autem ipecacuanhae vires adeo fugaces ſint, et auxilium aliorum remediorum exigant, et reliqua antimonialia febres fugante virtute, nonnulla, ipſo † Lindio judice,

* Papers on fevers and infection, p. 67. † Ibid, p. 82.

hac

hac potentiſſima polleant; et ſi ita res ſeſe habeat, Cur non tartarum emeticum caeteris ſemper emeticis anteponatur? Cur non potius, ſub febris initium, ubi virtutis febrifugae ſumma ſpes promittitur, quam ipecacuanha, adhibeatur? Profecto, cum quanto tartari emetici diuturnior ſtimulus ſit conſiderem; quamque certiore effectu vaſorum ſummi corporis actionem reſtituat, et ſervet reſtitutam, reputem; et omnes aliorum emeticorum uſus in eo uno ſitos videam, non poſſum non credere illum omnibus anteponendum eſſe.

Igitur, ſi primae viae ſordent, eo leniter vomendum: Si non ſordent, nauſeam moviſſe ſat eſt. Commodique hoc praeterea habet, ut alvum ſemel vel bis dejiciat, quod in hujuſmodi caſibus ſaepe deſideratur. Sic febris curſu interciſo, plurima mala, provectiorem eam alioquin ſecutura, ut ſanguinis in partes aut in viſcera congeſtum, ſummam debilitatem, robur toto corpore fractum, prohibendi ſumma ſpes eſt.

Verum cum haec ratio, utut ſalutaris, in noſtra non ſit ſemper poteſtate, et, ſive ob morbi pertinaciam, ſive propter malam hominum adminiſtrationem, is diutius ſaepe perſtet;

ſtet; eoque uſque ut aliis remediis, quibus vel tartari emetici uſus tutus reddatur, vel ſanitas perfectius reducatur, opus ſit; quem uſum id in iis caſibus habeat, deinceps anquirendum.

In Synocha.

Plurimæ ſynochae ſpecies opem ab arte raro exigunt, quippe quibus ſubitus adventus, ſubita ſolutio, contingat. Verum, ſicut aliae ſunt, quae, ut paulatim magis accedunt, ita diutius permanent; et quorum ſigna celeriter tamen creſcunt, et magnam quoque vehementiam adipiſcuntur; quaeque robuſtis ac athleticis, habitum inflammatorium habentibus accidunt; et quorum haec fere ſigna ſunt, capitis, tergi, et lumborum dolores, vultus et oculi ſanguine ſuffuſi, iſque ſummo turgens corpore, calor ad ardorem quaſi ſurgens, ſitis, percuſſus arteriarum pleni, validi, duri, ſpiritus creber, et alia ſimilia: Poſtquam haec larga ſemel aut iterum forſan ſanguinis detractione multum jam remiſerint, et corporis cum vigore nimio tonus fuerit imminutus, tum demum tartari emetici

emetici adhibendi dabitur occaſio. Cujus exiguum ſubinde, ad nauſeam creandam, datu optimum erit. Atque ſic ſpaſmus, jam ante memorata adminiſtratione inclinans, ex toto largis ſudoribus ſummovebitur, et ſaepe radicitus morbus tolletur.

In Typho.

Typhus e contrario, lentius accedens, quaſi adrepit, leni incipiens horrore, quem calor mox, naturali plerumque ſed non multo major, excipit. Cui vertigo et aliquis capitis dolor ſuccedit; cibus faſtiditur; negotii omnis, omnes motus, aegrotantem taedet; arteriarum percuſſus exigui, citi, et celeres fiunt. In quo rerum ſtatu, per dies aliquot homo ita languidum corpus trahit, ut ſeſe febricitare minime ſentiat; creſcente interea ea debilitate, quae mox lecto eum affigit. Jamque omnia in pejus ruunt. Tremores ſaepe, et leviſſimo quoque motu animae defectiones, cum lento delirio ſeu typhomania, incidunt. Arteriae nunc citantur, nunc debili interdum tremulo motu micant. Quo eodem tempore acceſſiones,

forſitan

forſitan ob magnam naturae jam debilitatem, obſcurantur.

Hoc etiam in rerum ſtatu, tartarum emeticum, eo conſilio datum ut nauſeam ſuſcitet, magno ex uſu eſſe repertum eſt. Quippe quod extrema corporis ſummi vaſa excitet; actionem naturalem reſtituat; lenem et aequalem madorem, pro frigido, qui ante fuerit, eliciat. Atque ſic quoque in meliora omnia mutantur; delirium ex vigilia conſopiuntur, ſomnus recreans paritur. * Lindius, poſtquam aliquis per plures dies ſenſibus privatus, comatoſus et jam deſperatus, ſtupente cerebro, et omnibus vitae organis oppreſſis aut laborantibus, jacuerat, largam vini antimonialis copiam dare proſpere conſuevit. Neque, ut ſaepius jam dictum eſt, obſtabat quicquam, quin aeque, ac forſitan magis proſpere, medicamento noſtro curaviſſet. Neque diſſimulandum tamen eſt, quanquam febribus nervoſis provectioribus tartarum emeticum plurimum ſaepe profit, quin fallat etiam ſpem medentium, et aliis remediis, ut veſicatoriis quae ſpaſmo ſolvendo perquam idonea ſunt, ut vi-

* Diſeaſes of Europeans in warm climes, p. 280.

no

no et cortici Peruviano, quae robur ſuſtentant et reſtituunt, in earundem curatione cedat.

In Synocho.

Synochus compoſitus duabus febribus modo memoratis, * " Initio ſynocha, progreſſu et " verſus finem typhus." Dum prior igitur manet, ſanguinis detractio ideo poſtulatur: Cavendum tamen ne is liberius detrahatur; ſic enim in typhum ut omnia magis ruant, et pejoris naturae ſint, efficitur. Etiamſi enim morbus in praeſentia ſynocha eſſe, et futurus videatur; tamen, ſi plenus et robuſtus habitus qui illam conſtituit abeſt, jure ſuſpicandum eſt, ſi tempeſtivis remediis malo non fuerit occurſum, id in typhi formam cito diſceſſurum. Ob quam cauſam ſanguine, ſi opus fuerit, prius miſſo, ad uſum tartari emetici recte decurretur.

Quod vero ad ejus dandi rationem attinet, id, ut ſaepius jam ante praemonitum eſt, conditionibus aegrotantis regendum eſt; ſupra-

* Cul. ſynop. noſol. meth. part 4. p. 257.

que eo et infra, ſi ſordeſcunt primae viae, purgandum. Sin minus ſordeſcunt, ad ſanguinem in ſummum corpus ciendum ſola nauſea opus eſt. Quo facto, et pyrexia rejecta, vel remiſſione ſaltem parta, occaſionem corticis Peruviani dandi omitti non oportet, quippe qui typhi avertendi haud incertam ſpem promittat. Quod ſi typhus nihilo tamen ſecius obvenerit, tamen tartarum emeticum, eadem ac in juſto typho ratione adminiſtratum, eundem uſum habebit.

Sic tartari emetici in febribus continuis uſu conſtituto, quo tempore potiſſimum dari id conveniat, deinceps eſt dicendum.

Qua in re judicium noſtrum quotidianorum circuituum, quibus corpora noſtra in ſanitate revolvuntur, multum ratio juvabit. Siquidem iidem, ut in nonnullis morbis clarius, in aliis obſcurius, tamen in longe pleriſque, adhibita diligentia, diſcernendi ſunt.

Quorum circuituum in hominibus ſanis hic fere ordo eſt. Tempore matutino, quo mox ſurgendum e lecto eſt, recumbenti adhuc homini pulſus tardiſſimi reperiuntur; qui ſurgendi commotione, licet paulo celeriores brevi mora facti, tamen, mox ad aequalem tenorem

rem redeuntes, ita tardantur, ut, paulatim celeriores usque ad meridiem circiter, eo celerrimi fiant. Post quod deinde, sensim tardescentes, sed prandio pauliſper sustentati, circa septimam horam vespertinam iterum cadunt; eodem porro tenore paulatim resurgentes, circa mediam fere noctem, aut horam matutinam secundam, denuo citissimi futuri. Postquam ad tempus vigiliae tardescendi paulatim rationem similem servant.

Porro, cum ii ipsi circuitus febrium continuarum magis aut minus, intermittentium momenta maxime et manifesto, regant; et harum accessiones funditus tolli illarum initio, saltem reprimi possint; ideo ante accessiones et dare tartarum emeticum optimum semper videtur. Quodque ad frequentiam attinet, semel die dediſſe plerumque satis erit, nempe ante accessionem vespertinam; quae et maxime evidens est, et non prohibita aut imminuta inquietam et insomnem noctem reddet. Licet, si bis die medicina opus erit, ante meridionalem circuitum iterum dare conveniat.

Atque hi circuitus eo diligentiore animadversione servandi videntur, quo magis ad tempora, quibus alia remedia efficacia cum ma-

maxime dari conveniat, ſtatuenda aeque pertineant *.

§ 3. *In quibuſdam aliis Morbis.*

In Phlegmaſiis.

In internis phlegmaſiis, ubi fugere ſtimulans quodque praecipuum eſt conſilium, tartarum emeticum contrarium aut anceps videri poteſt. Neque nego quin in nonnullis, ut gaſtritide et enteritide, ubi ipſis locis inflammatis ſtimulus admovetur, ita ſit habendum. Verum in aliis, ubi ſtimulus loca laborantia non attingit, et ſanguis eodem ſummi corporis conſtrictione congeſtus malum uſque irritat, ad ſanguinem inde ad ſumma corporis avertendum medicina noſtra uſui eſſe promittit: Magiſque ſi ſanguis, jam ante liberius detractus, relicti intus communem impetum fregit. Et ſane fe-

* Hanc de nervoſis corporum noſtrorum momentis doctrinam tam in ſanitate quam in morbis inter paucos; Cullenus, longa verum obſervatione exploratam, et ad uſum ſummo ingenio deductam, nuper nobis dedit.

licitas

licitas ejus in rheumatiſmi acuti curatione, cujus ipſe toties teſtis fui, uſum ejus multo latius in aliis phlegmaſiis ſuadet, quam verſatorum in curationibus virorum auctoritas adhuc conceſſit.

In Exanthematis.

In plurimis exanthematis, initio, vel brevi poſt id, ubi gravioris morbi futuri ſigna ſunt, tartarum emeticum juvare poterit; ut, exempli ergo, in variolis. Siquidem ſummi corporis conſtrictio, quae humorem perſpirabilem minus libere per foramina ſua dimanare ſinit; ideoque, ut veriſimile eſt, et humorem variolоſum exitui prohibet, hujuſmodi remedii virtute optime ſolvi poteſt. Neque in ipſa peſte non tartari emetici aliquis quoque uſus eſt. De qua praeceptor noſter illuſtris Cullenus, "Si," inquit, "cum peſtis, aut ſimilis morbus, per populum graſſatur, emeticum, quo tempore prima ſigna adparent, protinus datur, ſumma ſpes eſt futuri mali radicitus ſic praecidendi, et millia aliter certa pernicie perituroruṁ crudeli fato eripiendi." Ad quem caſum,

ſum, praeter virtutem ejus toties laudatam, ſimplicitas tartari emetici, quod vulgi adminiſtrationi tuto credi poteſt, aptiſſimum illud reddit.

VERUM etiam poſt exanthematum principia, iiſque longius jam provectis, auxilio eſſe poteſt, ſcilicet, ubi anxietas, oppreſſio, et alia, ſanguinem intus congeri et omnia degravare, ſignificant. Idem, initio febris variolarum ſecundariae datum, hanc multo leviorem praeſtat.

In Hæmorrhagiis.

NEQUE, emetica in haemorrhagiis utilia eſſe, deſunt experimenta. Quae quidem ſolus omnium doctorum medicorum * BRYAN ROBINSONUS, tum in haemorrhagiis quibuſlibet, tum praecipue pulmonali, profuiſſe ſaepius teſtatur. Quod ſi profint, ut, ſanguinem ab affecta parte ad ſumma corporis revocando, profint neceſſe eſt. Qua in re tartari emetici tantillum datum, quantillum nauſeam creat, vomitui juſto anteponerem. Quod judicium noſtrum

* Obſervations on the virtues and operations of medicines, p. 146, &c.

ſtrum non ſine re eſſe, geſtationis modicae ſucceſſus, cujus actio in libera et conſtanti perſpiratione ſervanda, et ſanguinem aequaliter diſtribuendo, conſiſtit, alteri argumento eſt. Idem eo utilius foret, ubi exercitatio non caret periculo. Ipſe acceſſionem haemoptoes veſpertinam multo levatam, eo ante hanc protinus dato, vidi: Quod commodum in quavis haemorrhagia activa aeque ſperare licet.

In Profluviis.

EMETICA etiam in profluviis, ac praeſertim dyſenteria, egregiam opem conferre plerique exiſtimaverunt. Quod utique, materiam morbificam ejiciendo, utpote tanto effectui imparia, non faciunt; ſed ad ſumma corporis ſanguinem et humores ſolitos revocando, febri, dyſenteriae origini, obviam eunt. Ex qua agendi ratione, quare reliquis omnibus tartarum emeticum adeo antecellat, haud difficile intellectu eſt; eoque minus de ejus praeſtantia ambigendum eſt, quod infra ſimul purgat, quo nihil adverſus dyſenteriam efficacius eſt. Infra purgando, coli actionem ſpaſmis impeditam

ditam et conſtrictam expedit, et illuc impactum ſtercus durum ſolutum alvo expellit. Eadem ratione, mucoſa et grumoſa, alvo prius reddita, in naturales dejectiones mutantur, vel multum corriguntur. Deſidendi fruſtra cupiditas vel nulla amplius vel multo utique minor fit.

Restant plurima de tartari emetici adverſus vitia cutanea aut cachexias alias virtutibus dicenda; quae, partim ob difficultatem omnia de eo comprehendendi, partim temporis anguſtia deterritus, et aliis ſtudiis diſtrictus, in medio reli[illegible]re cogor.

BRITISH MUSEUM

FINIS.